

Analysplan 2023-2025

Analys och utvärdering för kulturpolitikens utveckling

Postadress: Box 1001, 405 21 Göteborg

Besöksadress: Södra Vägen 54

Telefon: 031-395 20 00

E-post: info@kulturanalys.se

Webbplats: www.kulturanalys.se

© Myndigheten för kulturanalys 2023

Formgivning: Södra tornet kommunikation

Foto: Mostphotos: Steve Mann, Fredric Sommer,
Mafalda, Haq, Tommy Von Knorring,
Niclas Fuglesang Geuken

Innehåll

Förord	4
1. Utgångspunkter för verksamheten	5
1.1 Kulturanalys uppdrag	5
1.2 Vägledande för vårt arbete.....	6
1.3 Prioriteringsgrunder.....	8
1.4 Uppföljning, utvärdering och analys med de kulturpolitiska målen som utgångspunkt.....	10
2. Prioriteringar 2023-2025	13
2.1 Analys och utvärdering.....	13
2.2 Statistik.....	15
2.3 Kulturanalys Norden.....	19
2.4 Kommunikation.....	20

Förord

Myndigheten för kulturanalys har regeringens uppdrag *att utvärdera, analysera och redovisa effekter av förslag och genomförda åtgärder inom kulturområdet*. Vårt övergripande mål är att bidra till utvecklingen av kulturpolitiken och vara ett stöd för regeringen och andra aktörer. Detta ska göras med utgångspunkt i de kulturpolitiska målen.

Denna analysplan anger utgångspunkterna för hur myndighetens verksamhet genomförs. Planen redovisar övergripande förhållningssätt, prioriteringsgrunder och de övergripande prioriteringarna inom utredningsverksamheten de närmaste åren. Syftet med analysplanen är att presentera hur Kulturanalys tolkar uppdraget, hur uppdraget genomförs i praktiken och vilka prioriteringar som görs under perioden 2023–2025. Analysplanen revideras vart tredje år.

Den konkreta verksamheten i form av projekt och aktiviteter slås fast i Kulturanalys treåriga verksamhetsplan som revideras årligen. Analysplanen och verksamhetsplanen bidrar därmed samlat till kontinuitet för vår verksamhet.

Mats Granér
Myndighetschef

1. Utgångspunkter för verksamheten

I detta avsnitt beskrivs utgångspunkterna för Myndigheten för kulturanalys (Kulturanalys) verksamhet. Inledningsvis sammanfattas myndighetens uppdrag. Därefter presenteras de förhållningssätt som är vägledande för genomförandet av uppdraget följt av en beskrivning av vilka faktorer som ligger till grund för vilka utredningsprojekt som ska prioriteras.¹ Slutligen beskrivs hur vi operationaliserar det övergripande uppdraget; att följa upp, utvärdera och analysera kulturpolitiken med de kulturpolitiska målen som utgångspunkt.

1.1 Kulturanalys uppdrag

I myndighetens instruktion och regleringsbrev anges den huvudsakliga förväntan på myndigheten och dess specifika uppdrag. Kulturanalys har regeringens uppdrag att utvärdera, analysera och redovisa effekter av förslag och genomförda åtgärder inom kulturområdet. Detta ska göras med utgångspunkt i de nationella kulturpolitiska målen. I uppdraget ingår även att analysera utvecklingen inom kulturområdet och inom andra samhällsområden som har betydelse för kulturlivet samt att ansvara för merparten av den officiella statistiken inom kulturområdet. Vi har också i uppdrag att bistå regeringen med stöd och rekommendationer för att utveckla den statliga kulturpolitiken så att målen kan uppnås. Kulturanalys ambition är därmed att genom våra utredningar och rekommendationer bidra till goda förutsättningar för ett fritt och obundet kulturliv, allas möjlighet att delta i kulturlivet och att kulturen ses som en kraft i hela samhällets utveckling.

Utöver det nationella uppdraget har Kulturanalys i uppdrag av Nordiska ministerrådet att driva Kulturanalys Norden, som är ett nordiskt kulturpolitiskt kunskapscenter till nytta för det nordiska kulturpolitiska samarbetet, nationella myndigheter, kulturlivet i de nordiska länderna och nordisk kulturforskning. De statistik- och analysprojekt som ska genomföras under avtalsperioden 2022–2024 preciseras i ett ramkontrakt.

¹ Begreppet utredning omfattar i denna analysplan statistik, utvärdering och analys.

1.2 Vägledande för vårt arbete

Kulturanalys verksamhet baseras på fem övergripande förhållningssätt. De ska ses som en vägledning för hur verksamheten utformas och vilka värden som är särskilt väsentliga för vår utredningsverksamhet. Förhållningssätten är att

- säkerställa hög kvalitet
- följa utvecklingen i omvärld och forskning
- värna oberoende och integritet
- sträva efter dialog och samverkan
- ge politisk vägledning.

Vi säkerställer hög kvalitet

Vi ska hålla hög kvalitet både i genomförandet av våra utredningar och i framställningen av de rapporter vi publicerar. Kvalitetsbegreppet delas in i två dimensioner:

- Kvalitet i metod och genomförande.
- Kvalitet i framställningen.

Kvalitet i metod och genomförande

Nyttan av Kulturanalys utredningar är beroende av kvaliteten i datamaterial, undersökningsdesign, metoder och analyser. Det är avgörande att all information och kunskap redovisas på ett korrekt sätt och att vi inte utelämnar information eller kunskap som har betydelse för våra utredningar.

Val av metoder avgörs av vilka frågor som ska besvaras och analyseras samt tillgång till data. I våra utredningar används ofta en kombination av olika datakällor och metoder, båda kvantitativa och kvalitativa, som analyserar olika aspekter och därmed stärker grunden för utredningarnas slutsatser och rekommendationer.

Vi ska också tillämpa metoderna på ett korrekt sätt. Det innefattar att vi ska samla in relevant information samt att våra tolkningar och slutsatser ska vara tydliga och väl underbyggda. I våra publikationer ska vi tydligt redovisa vilka urval och vilka metoder vi har använt och hur vi har tillämpat metoderna. Eftersom vårt urval och metodval påverkar vilka frågor som vi kan besvara är det också viktigt att vi är tydliga med vilka avgränsningar vi har gjort och vad vi kan uttala oss om. Det måste finnas en logisk koppling mellan frågeställningar, metod och slutsatser som säkerställer att vi kan dra de slutsatser vi gör utifrån de metoder vi har använt.

Kvalitet i framställningen

Kvalitet i framställningen handlar om att vi i våra publikationer ska använda ett språk som är vardat, enkelt och begripligt. Kulturanalys analyserar ofta komplexa frågor som behöver belysas ur olika perspektiv, vilket ställer höga krav på framställningen. Vi ska därför skriva på ett sätt som underlättar även för läsare som inte är väl insatta i ämnet att ta till sig den information och kunskap som vi publicerar.

Vi följer utvecklingen i omvärld och forskning

I Kulturanalys uppdrag ingår att bedriva omvärldsbevakning inom kulturområdet och andra relevanta samhällsområden samt att följa forskning med relevans för såväl kulturpolitik som metodutveckling. En aktiv omvärlds- och forskningsbevakning skapar bättre förutsättningar för träffsäkra och relevanta analyser. En grundläggande förutsättning för relevans är att våra utredningar bidrar till ny kunskap. Flera myndigheter och forskningsmiljöer bidrar till att stärka kunskapen om kulturområdet och om kulturpolitik. För att säkerställa att en utredning bidrar till ny kunskap och nya perspektiv är det viktigt att ha en god överblick över vilken forskning och vilka utredningar som redan genomförts, planeras eller pågår.

Kulturanalys vetenskapliga råd består av externa forskare och rådet bistår myndigheten i arbetet med såväl omvärldsbevakning som kvalitetssäkring av analyser, utvärderingar och statistik.

Vi värnar oberoende och integritet

Kulturanalys kunskapsunderlag ska belysa frågeställningar utifrån ett empiriskt, sakligt och opartiskt perspektiv. I detta ligger att vi i genomförandet av våra utredningar ska agera oberoende av våra uppdragsgivare och andra externa aktörer. Vi ska inte ta några ovidkommande hänsyn när vi utformar våra slutsatser och rekommendationer.

Vi strävar efter dialog och samverkan

Vi eftersträvar ett arbetssätt som är lyssnande och interaktivt med kultursektorn, men utan att ge avkall på kraven på oberoende och integritet. En dialog och samverkan med aktörer som är verksamma inom kulturområdet och närliggande områden skapar förutsättningar för att ställa de mest relevanta utredningsfrågorna, och därmed för mer policyrelevanta och utvecklingsorienterade analyser.

Vi ger politisk vägledning

Vi har i uppdrag att bidra med rekommendationer för att utveckla den statliga politiken på kulturområdet. Men eftersom även den regionala och kommunala nivån är viktig för den statliga kulturpolitiken bör våra utredningar vara till stöd även för regionala och kommunala aktörer. Våra utredningar ska utgöra ett underlag för politiska åtgärder genom att belysa politiskt angelägna frågor. Politiska vägvalsfrågor och effekter av olika politiska initiativ ska belysas om det är möjligt och rekommendationer om styrning och utveckling av politiken ska skrivas fram när analyserna ger tillräckligt stöd för detta. Lägesbedömningar och andra analyser av utvecklingen i förhållande till de kulturpolitiska målen är en central del av detta arbete.

1.3 Prioriteringsgrunder

Kulturanalys uppdrag är omfattande och det är därför nödvändigt att göra prioriteringar och avgränsningar. De grundläggande förutsättningarna för att vi ska starta ett analys-, utvärderings- eller statistikprojekt är att projektet

- knyter an till myndighetens uppdrag
- bedöms ha en hög grad av relevans för primära målgrupper
- bidrar till att ge en bred belysning av kulturområdet
- bedöms som genomförbart.

Koppling till myndighetens uppdrag

En grundläggande prioriteringsgrund är att de analyser och utvärderingar som genomförs ska ligga inom ramen för myndighetens uppdrag. Att genomföra utvärderingar av statliga reformer har därmed hög prioritet. Det är angeläget att en oberoende analysmyndighet som Kulturanalys initierar egna analyser och utvärderingar, så att urvalet av utvärderingar inte enbart avgörs av vilka regeringsuppdrag myndigheten får.

I myndighetens uppdrag ingår att analysera utvecklingen inom kulturområdet och närliggande områden. För att uppfylla detta uppdrag behöver vi prioritera statistik, analyser och utvärderingar som bidrar till en mer heltäckande bild av utvecklingen och därmed kompletterar eller fördjupar befintlig kunskap.

Kulturanalys har även ett antal mer specifika uppdrag i instruktionen som påverkar vilka utredningar vi ska prioritera. Här ingår uppdragen att

- analysera kulturområdets samlade finansiering
- löpande utvärdera kultursamverkansmodellen
- bedöma effekterna av den statliga verksamhetsstyrningen och bidragen inom kulturpolitiken
- bedöma utvecklingen när det gäller mångfald, tillgänglighet och jämställdhet inom kulturområdet.

Relevans för primära målgrupper

Ytterligare en prioriteringsgrund vid urval av vilka projekt som ska genomföras är att våra utredningar ska vara relevanta för i första hand våra primära målgrupper.

I Kulturanalys uppdrag ingår i första hand att bistå regering och riksdag med stöd och rekommendationer för att utveckla den statliga kulturpolitiken. För att våra utredningar ska bidra till att förbättra genomförande av regeringens politik är det även viktigt att våra utredningsfrågor är relevanta för de myndigheter och organisationer som bidrar till genomförandet. Då den regionala och den kommunala nivån också är viktiga i den nationella kulturpolitiken strävar vi efter att vara ett kunskapsstöd även för regionala och kommunala aktörer.

I denna prioriteringsgrund ingår även omfattningen av de statliga resurser som är kopplade till en satsning eller hur genomgripande en reform eller förändring är. Det kan vara mer motiverat att studera omfattande satsningar och större förändringar av system, ansvarsfördelning och statsbidragsmodeller. I vissa fall kan det dock vara motiverat att studera försöksverksamhet eller strategiska reformer i mindre skala om dessa är genomförda i syfte att skapa ett bättre kunskapsunderlag inför en större reform eller satsning.

Bred belysning av kulturområdet

Vi eftersträvar en bred belysning av kulturområdet. Utvärdering och analys är en del av styrningen av ett politikområde. Att fokusera på vissa delar av kulturområdet men inte på andra kan leda till en missvisande avgränsning av kulturbegreppet. Stödet till politikutveckling och debatten om kulturen riskerar att bli snäv. Kulturanalys ambition är att över tid ta fram studier som synliggör trender och effekter av i första hand statlig kulturpolitik som ger ett brett underlag. Ambitionen att belysa kulturpolitikens centrala frågor ska ses ur ett flerårsperspektiv.

Genomförbarhet

Ett grundläggande krav på ett utredningsprojekt är att det ska vara genomförbart, det vill säga att det till en rimlig kostnad går att erhålla kvalitet i data, metodtillämpning och slutsatser. Kulturanalys studier ska bygga på trovärdiga data med hög validitet och reliabilitet, vilket kan innebära att vissa frågeställningar – även om de har hög politisk relevans – inte kan belysas. Brister i datatillgång och svårigheter att empiriskt undersöka vissa problem bör beaktas. Likaså behöver vi ta hänsyn till tid och kostnader för datainsamling. Resursargumentet innebär också att utvärderingar och analyser som kopplar samman olika delar av myndighetens uppdrag, och därmed belyser flera prioriterade frågor samtidigt, bör prioriteras.

Tillgång till kompetens av rätt slag kan vara ett annat hinder för att genomföra ett projekt. Vi kan lägga ut hela eller delar av genomförandet av ett projekt på externa utredare, forskare eller konsulter men även med denna flexibilitet kan möjligheterna att bemanna projekt med rätt kompetens i rätt tid och till en rimlig kostnad utgöra en begränsning.

1.4 Uppföljning, utvärdering och analys med de kulturpolitiska målen som utgångspunkt

I detta avsnitt beskrivs hur Kulturanalys operationaliserar det övergripande uppdraget att utvärdera och analysera kulturpolitiken med de kulturpolitiska målen som utgångspunkt.

Alla insatser inom svensk kulturpolitik ska ytterst medverka till att uppnå de tre nationella kulturpolitiska målen:

Kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund. Alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet. Kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska präglade samhällets utveckling.²

För att sammanfatta målens bärande intention benämner Kulturanalys dem för självständighetsmålet, deltagandemålet och samhällsmålet. Kulturanalys har i uppdrag att bidra till en samlad uppföljning av de kulturpolitiska målen och myndighetens samlade verksamhet – statistik, utvärderingar och analyser – syftar till att på olika sätt bidra till denna bedömning. Uppgiften är komplex. Dels eftersom kulturområdet är ett område som till sin karaktär inte så lätt låter sig uttryckas i mätbara termer och dels eftersom de nationella kulturpolitiska målen i första hand är avsedda som visionsmål och riktningsskivare för olika kulturpolitiska insatser, snarare än som mätbara mål.

En långsiktig struktur för resultatredovisning och samlad bedömning av utvecklingen utgår från fyra grunder:

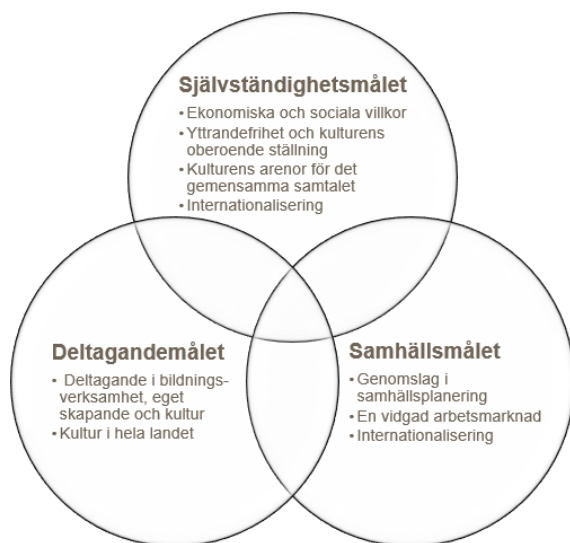
- Fokus på delområden
- Utvecklingens riktning
- Nuläget
- Effekter

Fokus på delområden

För att göra målen möjliga att utvärdera och analysera har Kulturanalys utvecklat ett analysraster (se figur 1). Inom ramen för analysrastret identifieras olika delområden, vilket syftar till att tydliggöra vad vi kan analysera och utvärdera i relation till målen. Analysrastret illustreras i form av överlappande cirklar, vilket synliggör att målen är ömsesidigt beroende av varandra och att de identifierade delområdena vanligtvis är relaterade till fler än ett av målen.

² Proposition 2009/10:3, s. 26.

Figur 1. De kulturpolitiska målen och delområden för analys och utvärdering

Urvalet av delområden utgår från en kartläggning av hur målen motiverats och tolkats i kulturpolitiska propositioner, regeringens resultatredovisning i budgetpropositionerna samt kulturmyndigheternas årsredovisningar. Syftet med att peka ut delområden inom målen är att förtydliga vilka områden resultatredovisningen bör prioritera och systematiskt följa utvecklingen inom. Kulturanalys ser över analysrastret vartannat år i samband med lägesbedömningen och genomför vid behov justeringar.

Även de tvärssektoriella politiska målen är relevanta. Kulturanalys har i uppdrag att bedöma utvecklingen när det gäller mångfald, tillgänglighet och jämställdhet inom kulturområdet. Det innebär att integrationspolitikens övergripande målsättning om ”lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund” ska beaktas i värderingen av delområdena. Detsamma gäller jämställdhetspolitikens övergripande mål om att ”kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv”. Även målen för funktionshinderspolitiken kan ligga till grund för bedömningen av utvecklingen på flera delområden. Det övergripande målet är att ”uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund”. Kulturanalys har även i uppdrag att i verksamheten integrera ett barnperspektiv, vilket är relevant till exempel när det gäller statistik om kulturvanor och utvärderingar av deltagandemålet.

Utvecklingens riktning

När det finns data med längre tidsserier är det möjligt att mäta och analysera utvecklingens riktning i relation till de kulturpolitiska målen. En sådan ansats är ofta lämplig eftersom de kulturpolitiska målen saknar mätbara målnivåer. Det är exempelvis inte möjligt att på objektiva grunder avgöra vad som kan betraktas som

”tillräckligt” goda villkor för konstnärer och kulturutövare eller hur många som bör delta i kulturlivet för att målet om allas möjlighet att delta ska anses vara uppfyllt. Bedömningen av utvecklingens riktning tar således fasta på i vilken mån exempelvis museibesöken ökar eller minskar, utan att ta ställning till huruvida en viss nivå utgör en måluppfyllelse.

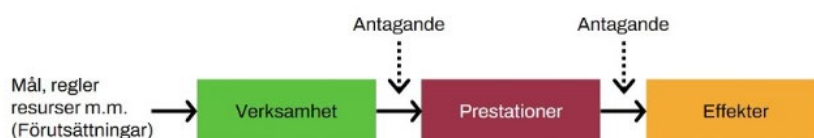
Nuläget

Kvalitativa studier och kvantitativa kartläggningar, där en tidsserie saknas, kan ändå ligga till grund för en bedömning av nuläget i relation till målen. Saknas referenspunkter tillbaka i tiden kan resultaten värderas utifrån om det beskrivna nuläget kan anses ligga i linje med målens intentioner.

Effekter

Kulturanalys har i uppdrag att utvärdera, analysera och redovisa effekter av förslag och genomförda åtgärder inom kulturområdet. Med effekt avser vi i första hand ett kausalt samband mellan en viss åtgärd och ett visst resultat. Grunden i en effektutvärdering är att härleda effektlogiken – från åtgärder i form av *mål*, *regelverk* och *resurser*, till *verksamhet* och från verksamhet till *prestationer* och *effekter* (se figur 2). Möjligheterna att härleda effekter från kulturpolitikens åtgärder varierar beroende på tillgång till dataunderlag och på insatsens utformning. I de allra flesta utvärderingar av kulturpolitik är det inte möjligt att dra några definitiva slutsatser om huruvida en åtgärd har haft en kausal effekt. Ambitionen är att med stöd av kvantitativa och kvalitativa utvärderingsmetoder göra så kvalificerade bedömningar som möjligt av kulturpolitikens effekter.

Figur 2. Effektlogik

Källa: ESV.

2. Prioriteringar 2023–2025

I detta avsnitt redovisas de övergripande prioriteringarna för de fyra verksamhetsområden som ingår i Kulturanalys kärnverksamhet: *Utvärdering och analys*, *Statistik*, *Kulturanalys Norden* samt *Kommunikation*. Vilka specifika projekt som planeras anges i vår treåriga verksamhetsplan som revideras årligen.

2.1 Utvärdering och analys

Målet för verksamhetsområdet analys och utvärdering är att de analyser och utvärderingar som Kulturanalys genomför har hög relevans för kulturpolitiska frågeställningar samt är ett stöd för politiska åtgärder.

Det finns ett omfattande behov av ökad kunskap om kulturområdet och kulturpolitikens effekter. Kulturanalys har begränsade resurser och vi måste därför löpande prioritera och omprioritera vilka områden som vi ska fokusera på och vilka konkreta utredningsprojekt som ska genomföras utöver regeringsuppdragen. En utgångspunkt för detta är våra prioriteringsgrunder (se avsnitt 1.3). I detta avsnitt presenteras våra övergripande prioriteringar inom verksamhetsområdet analys och utvärdering för perioden 2023–2025.

Följande prioriterade områden har identifierats inom verksamhetsområdet analys och utvärdering:

- Kulturens ekonomiska villkor
- Utvärdering av kultursamverkansmodellen
- Kulturens roll i samhället
- Konstens och kulturens frihet
- Deltagande i kulturlivet
- Lägesbedömningar

Kulturens ekonomiska villkor

I Kulturanalys uppdrag ingår att analysera kulturområdets samlade finansiering. I vår senaste lägesbedömning (Kulturanalys 2022) identifieras behovet av ökad kunskap om den icke-offentliga finansieringen av kulturen. Det handlar om omfattningen av den icke-offentliga finansieringen, potentialen för ökad icke-offentlig finansiering samt vilka effekter olika finansieringskällor kan få i relation till de kulturpolitiska målen. I regleringsbrevet för 2023 fick Kulturanalys i uppdrag av regeringen att utreda detta. Uppdraget slutredovisas i oktober 2024.

Över tid har myndigheten identifierat flera brister i de ekonomiska villkoren för kulturskapare och kulturverksamheter. Coronapandemin fick akuta negativa konsekvenser för dessa villkor. Strax efter att de sista restriktionerna upphörde

drabbades ekonomin av en konjunktturnedgång i kombination med en hög inflationstakt. Pandemin och den ekonomiska utvecklingen gör att det är angeläget att de närmaste åren noga följa och analysera kulturens ekonomiska villkor.

Utvärdering av kultursamverkansmodellen

I Kulturanalys uppdrag ingår även att löpande utvärdera kultursamverkansmodellen. Det är angeläget att Kulturanalys även fortsatt bidrar till ett lärande som kan ligga till grund för att utveckla formerna för samverkan mellan stat, regioner och kommuner inom det kulturpolitiska området. Vi planerar därför att under de närmaste åren prioritera att belysa hur kultursamverkansmodellen påverkat kulturområdets organisation och arbetssätt samt vilka effekter reformen skapat.

Kulturens roll i samhället

Under treårsperioden är ambitionen att i ökad utsträckning belysa samhällsmålet. Ett steg i denna riktning är en kunskapsöversikt om kulturens roll i samhällsutvecklingen som genomförs inom Kulturanalys Norden. Kunskapsöversikten kan bidra till att tydliggöra och konkretisera Kulturanalys tolkning av samhällsmålet.

Konstens och kulturens frihet

Mot bakgrund av att Kulturanalys i sin utredning om den kulturpolitiska styrningens påverkan på den konstnärliga friheten kunde konstatera att styrning med negativ påverkan förekommer, eller riskerar att förekomma, bedömer vi att det finns anledning att även fortsättningsvis belysa denna fråga. Planerade utredningsprojekt med bäring mot konstens och kulturens frihet är en enkätundersökning om hot och hat inom kultursektorn i Norden och, som nämnts ovan, statistik och analyser om kulturens ekonomiska villkor.

Deltagande i kulturlivet

Kunskapsunderlag om befolkningens deltagande i kulturlivet och analyser av vilka faktorer och vilken politik som påverkar deltagandet kommer även fortsättningsvis prioriteras. Under 2023 avrapporterade Kulturanalys ett regeringsuppdrag med syftet att analysera hinder för breddat deltagande och minskad snedrekrytering i kulturlivet och att lämna förslag på åtgärder. Under perioden planerar Kulturanalys även att genomföra en förstudie med syfte att utreda förutsättningarna för att kartlägga och analysera barns och ungas kulturvanor (se avsnitt 2.2).

Lägesbedömningar

I Kulturanalys instruktion ingår uppdraget att *vertannat år till regeringen redovisa en samlad uppföljning av de kulturpolitiska målen, baserad på de analyser, utvärderingar och bedömningar som myndigheten har gjort*. Redovisningen görs genom lägesbedömningar. En viktig utgångspunkt för lägesbedömningarna är de delområden och analysraster som redovisats i avsnitt 1.4.

Lägesbedömningen omfattar en tematisk analys av resultaten i de rapporter som Kulturanalys publicerat. I detta inkluderas också de rapporter som vi publicerat inom ramen för Kulturanalys Norden. Vi beaktar även resultat i andra aktörers kunskapsunderlag i form av uppföljningar, redovisningar, utvärderingar, analyser, statistik och forskning. Med utgångspunkt från analysen bedömer vi utvecklingen i relation till de nationella kulturpolitiska målen, identifierar områden där politiska åtgärder är särskilt angelägna samt ger rekommendationer till regeringen. Under perioden som denna analysplan omfattar kommer en lägesbedömning att publiceras våren 2024.

2.2 Statistik

Målet för verksamhetsområdet statistik är att statistiken som publiceras uppfattas som relevant för målgrupperna samt att myndigheten har ett välutvecklat och resurseffektivt system för inhämtning, bearbetning och tillgängliggörande av statistik.

Övergripande prioriteringar inom statistik

Kulturanalys har i uppdrag att utveckla statistik inom kulturområdet och har ansvaret för en stor del av den officiella statistiken inom ämnesområdet kultur och fritid. Vi producerar även flera statistikprodukter som inte ingår i den officiella statistiken. Statistiken skapar en grund för att följa utvecklingen inom kulturområdet, möjliggör analyser och forskning av både Kulturanalys och andra aktörer, samt ger ett underlag för debatt om kulturpolitik och kulturpolitiska åtgärder. Kulturanalys planerar att under perioden 2023–2025 redovisa och utveckla statistik inom följande fem övergripande delområden:

- Kulturens verksamheter
- Kulturens finansiering
- Kulturmiljö
- Kulturskapares villkor
- Kulturvanor

Fokus under perioden är att prioritera förbättrad kvalitet av våra befintliga statistikprodukter. För att frigöra resurser för fortsatt utveckling av statistikens kvalitet kommer statistiken i ökad omfattning tillgängliggöras digitalt och enbart i tabellform.

Kulturens verksamheter

Målet för delområdet kulturens verksamheter är att vi för varje statistikprodukt med god kvalitet ska kunna besvara följande frågor:

- Utbud: Hur ser den kulturella infrastrukturen ut och vad görs inom respektive kulturverksamhet?
- Sysselsättning: Hur många och vilka arbetar inom respektive kulturverksamhet?
- Användning: Hur används och nyttjas respektive kulturverksamhet?
- Finansiering: Hur finansieras respektive kulturverksamhet?

Kulturens verksamheter omfattar statistik om

- museer
- scenkonst
- bild och form
- film.

Museer

Statistik om museer ingår i den officiella statistiken. Under perioden kommer vi att prioritera att utöka populationen och att öka svarsfrekvensen. Den officiella museistatistiken publiceras årligen.

Scenkonst

I regleringsbrevet för år 2022 fick Kulturanalys i uppdrag att fortsätta arbetet med att utveckla statistik om scenkonst. Statistiken publicerades för första gången samma år. Under perioden kommer vi att prioritera att fortsatt utöka populationen med fria scenkonstaktörer. Därutöver finns behov av en översyn av hur den scenkonstverksamhet som bedrivs vid kulturhus eventuellt kan ingå i statistiken. Statistiken om scenkonst kommer att publiceras årligen. På sikt är ambitionen att statistik om scenkonst ska ingå i den officiella statistiken.

Bild och form

I regleringsbrevet för år 2022 fick Kulturanalys även i uppdrag att fortsätta arbetet med att utveckla statistik om bild och form. En första metodrapport publicerades samma år. Under perioden kommer vi att prioritera att fortsatt utöka populationen. Därutöver finns det även inom bild och form behov av en översyn av hur den verksamhet som bedrivs vid kulturhus kan ingå i statistiken. Statistiken om bild och form kommer att publiceras årligen. På sikt är ambitionen att statistik om bild och form ska ingå i den officiella statistiken.

Film

År 2021 fick Kulturanalys uppdraget att ansvara för officiell statistik om film. Statistiken är under uppbyggnad. Fokus under perioden kommer att vara att utveckla statistik över film på bio. Ambitionen är att publicera den första biostatistiken under hösten 2024. Därefter planeras en årlig publicering av biostatistik. Vid sidan av biostatistiken undersöks möjligheterna att producera statistik över filmutbud och filmkonsumtion via streaming (VOD). En första produkt planeras att bli statistik över filmutbudet på streamingtjänsterna.

Kulturens finansiering

Inom delområdet kulturens finansiering ingår statistik över

- samhällets utgifter för kultur
- EU-finansiering av projekt med kulturanknytning.

Fokus under perioden är att bredda statistiken om samhällets utgifter för kultur till att, utöver offentliga utgifter för kultur, även omfatta hushållens utgifter. Statistik om de offentliga kulturutgifterna och om EU-finansiering av kulturprojekt kommer att publiceras årligen.

Kulturmiljö

Kulturmiljöstatistiken ingår i den officiella statistiken och omfattar bland annat uppgifter om skyddade och utpekade kulturmiljöer, bebyggelse och markanvändning samt statistik om kulturmiljöverksamheter. Statistiken publiceras vart tredje år, men uppgifter som ligger till grund för statistiken samlas in årligen. Nästa publicering blir år 2025. Arbete med att formalisera processer för dataleverans från inblandade myndigheter och organisationer kommer att ske löpande under hela perioden.

Kulturskarpares villkor

I samarbete med Konstnärsnämnden utvecklar Kulturanalys registerbaserad statistik över konstnärers ekonomiska och sociala villkor. En första pilotstudie publicerades år 2022 och en andra planeras till slutet av 2023. Ambitionen är att vi från och med år 2024 regelbundet ska publicera statistik över konstnärers ekonomiska och sociala villkor. Kulturanalys planerar att under perioden påbörja ett utvecklingsarbete för att ta fram motsvarande statistik för sysselsatta inom kulturarvssektorn.

Kulturvanor

Kulturvaneundersökningen mäter kulturvanor bland den vuxna befolkningen och genomförs i samarbete med SOM-institutet vid Göteborgs universitet. Ett pågående utvecklingsarbete är att komplettera statistiken om invånarnas kulturvanor med statistik om invånarnas intresse för olika kulturaktiviteter. Kulturanalys kommer under perioden att publicera statistik om kulturvanor årligen. Det kan bli aktuellt med ytterligare publikationer med fördjupningar baserade på kulturvaneundersökningen.

En viktig förutsättning för att uppnå det kulturpolitiska målet om breddat deltagande i kulturlivet är att barn och ungas rätt till kultur uppmärksammas. Det är därför angeläget att kartlägga och analysera även barns och ungas kulturvanor. Vi planerar att under treårsperioden genomföra en förstudie med syfte att utreda förutsättningarna för att kartlägga och analysera barns och ungas kulturvanor.

Infrastruktur för en effektiv datainsamling

Uppgiftslämnandet och datainsamlingen ska göras så enkelt och effektivt som möjligt. Kulturanalys strävar därför efter att använda befintliga datakällor eller att samordna myndighetens statistikuppdrag med andra relevanta datainsamlingar. Vår ambition är att åstadkomma en infrastruktur för mikrobaserad kulturstatistik som möjliggör såväl långsiktiga statistikunderlag som fördjupande avgränsade analyser och snabba policyrelevanta statistikrapporter. En sådan infrastruktur baseras på tre delar:

- Direkttillgång till registerdata från SCB.
- Insamling av data från kulturverksamheter genom Kulturdatabasen (KDB).
- Insamling av kulturvanedata i samverkan med SOM-institutet.

Registerdata

Kulturanalys har under senaste året successivt ökat användningen av registerdata hos SCB och har med detta som grund tagit fram statistik och genomfört analyser med avseende på kulturskapares bakgrund, utbildning, inkomstutveckling och företagande. Registertillgången möjliggör bredare kopplingar mellan områden som demografi, utbildning, arbetsmarknad, migration och kultur. Direktuppkopplingen till SCB (MONA) innebär också en större kapacitet att utifrån befintliga registerdata på kort tid ta fram nya kunskapsunderlag.

Kulturdatabasen

Kulturdatabasen (KDB) togs i drift år 2020. KDB är en samordnad datainsamling som tillgodoser Kulturanalys behov av statistik om museer, scenkonst- och bild/formverksamheter, samt Kulturrådets respektive regionernas behov av uppföljningsdata inom ramen för kultursamverkansmodellen. Den möjliggör också utveckling av nationell statistik inom kultursamverkansmodellens samtliga delområden samt kan användas för specifika enkätdatainsamlingar. En samordnad datainsamling för både uppföljnings- och statistikändamål innebär en effektiv användning av offentliga resurser och minskar belastningen på uppgiftslämnare. Under perioden kommer vi att prioritera att etablera gemensamma processer för insamling och bearbetning av uppgifter för Kulturanalys statistikområden bild och form, scenkonst och museer samt att utveckla anpassningar av webbenkäten till kulturhus och andra verksamheter som inrymmer flera kulturområden. Under 2025 kommer en upphandling av leverantör för drift och utveckling av KDB att genomföras.

SOM-underökningen

SOM-institutet har sedan 1980-talet samlat in statistik om kulturvanor och statistik-insamlingen har successivt breddats och belyser stora delar av kulturområdet. SOM-data möjliggör också analyser kopplade till samhällets övergripande utveckling, levnadsvanor och socioekonomisk bakgrund, och den är därför central i bedömningen av deltagandemålet.

Statistikens tillgänglighet

Kulturanalys statistik har vanligen tillgängliggjorts årligen genom publicering i rapportform i kombination med tabeller i Excel. Vi kommer även fortsättningsvis regelbundet att publicera statistikrapporter och faktablad, men som ett led i att effektivisera statistikproduktionen kommer statistiken i ökad utsträckning att publiceras enbart som tabeller på vår hemsida. För att förbättra tillgängligheten till statistiktabellerna planeras Excel-tabellerna successivt att kompletteras, och på sikt eventuellt ersättas, av interaktiva tabeller i PxWeb. PxWeb är ett verktyg för att tillgängliggöra statistik digitalt som används av bland annat Statistikbyrån SCB.

2.3 Kulturanalys Norden

Målet för verksamhetsområdet Kulturanalys Norden är att upprätthålla och kontinuerligt utveckla ett nordiskt kunskapscentrum för kulturpolitik till nytta för det nordiska kulturpolitiska samarbetet.

Sedan 2016 har Kulturanalys i uppdrag från Nordiska ministerrådets att etablera och driva ett kunskapscentrum för kulturpolitik – Kulturanalys Norden. Kulturanalys Nordens verksamhet ska utgöra en kunskapsmässig knutpunkt mellan de nordiska ländernas kulturmyndigheter, nordiska samarbetsorgan och institutioner, forskare inom kulturpolitik och myndigheter med statistikansvar inom kulturområdet. Därmed ska Kulturanalys Norden vara till nytta för det nordiska kulturpolitiska samarbetet, nationella myndigheter, kulturlivet i de nordiska länderna och nordisk kulturforskning.

Detta ska åstadkommas genom att Kulturanalys Norden

- främjar en långsiktigt och systematisk samordning av nordisk kulturstatistik
- genomför utredningar och analyser av kulturpolitiska frågor som kan bidra till policyrelevant kunskap
- sprider kunskap och samarbetar med ett nätverk av forskare, statistiker och andra experter inom kultur och kulturpolitik.

Det finns flera gemensamma drag i de nordiska ländernas kulturpolitik som kan beskrivas som en nordisk kulturpolitisk modell. Kulturanalys Norden ger möjligheter till att kontinuerligt ställa den svenska kulturpolitiken i ett nordiskt jämförande perspektiv. Det nordiska uppdraget stärker därmed Kulturanalys nationella uppdrag och är fullt integrerat i Kulturanalys organisation.

Det nuvarande uppdraget från Nordiska ministerrådet sträcker sig fram till och med år 2024. Under 2024 påbörjas arbetet med att förbereda ett förslag på ett nytt ramkontrakt med prioriteringar för perioden efter 2024. Prioriteringar de kommande åren är att genomföra uppföljningar av tidigare studier kring jämställdhet och mångfald i kultursektorn, att undersöka gemensamma nordiska kulturpolitiska frågor om satsningar på barn och unga samt relationen mellan offentlig och icke-offentlig kulturfinansiering. Vi ser också fortsatta behov av nordisk statistikharmonisering och vidareutveckling av kulturstatistik för att möjliggöra träffsäkra, jämförande policyanalyser.

2.4 Kommunikation

Kulturanalys ska enligt myndighetens instruktion *sprida kunskap, erfarenheter och resultat från sin verksamhet till andra myndigheter och intressenter*. Detta gör vi genom att med utgångspunkt i våra studier sprida kunskap om kulturpolitikens effekter och kulturlivets villkor. Vi eftersträvar en aktiv dialog med politiker, myndigheter, förvaltningar och representanter från kulturlivet. Det innebär att vi publicerar rapporter och promemorior som vi kommunicerar och söker dialog om via seminarier, konferenser och nätverk samt genom Kulturanalys webbplats och andra mediekanaler.

Hur Kulturanalys ska bedriva sitt kommunikationsarbete och vilka målgrupper vi prioriterar beskrivs närmare i myndighetens kommunikationsstrategi. Det finns huvudsakligen tre syften med vårt kommunikationsarbete. Vi ska

- vara transparenta – allmänheten ska ges insyn i vår verksamhet
- etablera ett förtroende för vår organisation – sprida bilden av oss som kompetent kunskapsbildare
- nå ut med kunskap, erfarenheter och resultat från vår verksamhet.

Under perioden 2023-2025 kommer vi att prioritera att utveckla funktionalitet på webbplatsen för tillgänglighetsanpassade e-publikationer samt att skapa en ökad tillgänglighet till den statistik som publiceras. Vi planerar även att i ökad utsträckning arrangera seminarier i anslutning till att vi publicerar rapporter och att arrangera en kulturpolitisk dag i anslutning till att vi vartannat år publicerar vår lägesbedömning.

